de Reiskrant

ELKE ZATERDAG IN De Telegraaf

zaterdag 2 december 2000 redactie De Telegraaf / De Reiskrant, postbus 376, 1000 EB Amsterdam

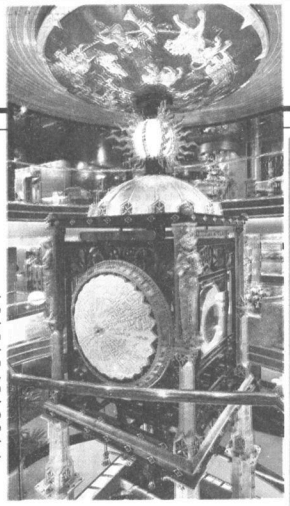

■ Het immense Astrolabium, een combinatie van uurwerk, carillon en planetarium in de hal van de 'Amsterdam'.

'LOVE BOAT' VOL KUNST EN GLITTER

■ De fonkelnieuwe 'Amsterdam' van de Holland-Amerika Lijn.

door JOS VAN NOORD

FORT LAUDERDALE (Florida), zaterdag

Of je op hun privé-jacht bent. Als je met Frans en Hedwig Dingemans op de golven van 'n wat onstuimige Caribische Zee door de 'Amsterdam III' zwabbert, met elf etages van salons, casino's, lounges, restaurants en superluxe hutten de jongste aanwinst en het fonkelnieuwe vlaggenschip van de Holland-Amerika Lijn, krijg je de indruk dat je wordt rondgeleid op hun eigen motorjacht. Zo praten ze er over.

Nieuw zeepaleis van HAL in de vaart

„Het voelt ook een beetje als mijn schip", zegt Frans (57) uit Utrecht, die de volledige inrichting verzorgde van de nieuwste zeereus van de HAL, een cruiseschip van 61.000 ton weelde, dat kaal van de (Italiaanse) werf al zo'n slordige 700 miljoen gulden kostte.

„De Amsterdam is mijn achtste cruiseschip", glundert ingenieur Frans, inrichter en architect. „Frans is eigenlijk een genie", fluistert Hedwig mij in. „Alles wat je ziet, heeft hij bedacht. Elk vloerkleed, elke lampenkap, elke lambrisering, elke stoel, elke decoratie, elk stukje kunst heeft hij laten maken of aangekocht en gerestaureerd."

Wat je ziet: niet alleen een varend vijfsterrenhotel, maar ook een drijvend museum van kunst & kitsch. Een echte Love Boat ook, met ons nog altijd mooie fotomodel Apollonia van Ravenstein als gastvrouw en liefje van de kapitein.

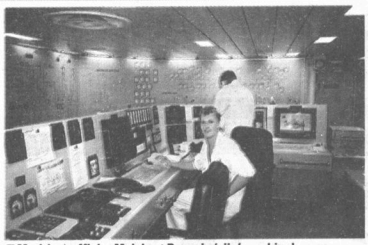

■ Maritiem officier Melchert Baars in 'zijn' machinekamer: de nieuwste voortstuwings- en besturingstechniek.

■ Het Italiaanse beeld van Orpheus aan boord van de 'Amsterdam': het origineel bleek gestolen uit een tuin in Wassenaar. EIGEN FOTO'S

■ Bij het vallen van de avond is het in de Caribbean heerlijk toeven op het zonnedek.

Antiek

Voor miljoenen heeft Dingemans er kunst en antiek ingestopt. Enorme Amsterdamse tegeltableaus uit de Gouden Eeuw, versgebakken in Italië, monumentale schilderijen uit de glorietijd van de VOC door de onlangs overleden Peter Sterkenburg, barokke engelenbeelden uit 1710, stillevens in de oude stijl door Cornelis Le Mair uit Eindhoven. Maar ook smaakvolle wandkleden van Barbara Broekman uit Amsterdam. Hollandse meesterwerken, oud, nieuw en namaak, want dat willen de Amerikanen: veel cultúúúr en dat, bij de Holland-Amerika Lijn, vooral met een *Dutch touch*.

„Kunst voegt zoveel toe aan het interieur", zegt Frans. „Maar bij alles wat we aan de inrichting wilden toevoegen, moesten we vóór alles steeds rekening houden met de veiligheid, met name de brandveiligheid. De eisen worden almaar strenger. Alle brandbare materialen zijn strikt verboden. Zo zie je hier brandvrije ramen in antieke, zeventiende eeuwse lijsten."

Dingemans kocht zich helemaal scheel op veilingen en beurzen.

„De Amsterdam is dus al mijn achtste schip en er komen er binnenkort nog vijf bij voor de Holland-Amerika Lijn."

De cruisevaart is een *booming business*. **Maar in de antiekwereld kent niemand Dingemans. Al besteedt hij er jaarlijks voor miljoenen. „Als ik met m'n vrouw over de PAN loop, de grote kunst- en antiekbeurs in Amsterdam, ziet niemand ons staan. En dan zeg ik tegen Hedwig: dat laten we lekker zo, anders gaan de prijzen meteen omhoog!"**

Alle hutten, *State Rooms* heten die aan boord van de 'Amsterdam', alle zalen, restaurants, theaters, terrassen, casino's, zwembaden, bars, ballrooms, disco's, de bibliotheek, lounges en alle ruimten waar de gasten komen, zijn ontworpen, bedacht en aangekleed door Dingemans en zijn 32 man sterke team van VFD-architecten in Utrecht.

Astrolabium

Als pronkjuweel staat in de centrale hal bij de receptie van de 'Amsterdam' een zogenoemd *astrolabium*: een prolerig uurwerk met carillon en een planetarium, drie verdiepingen hoog. Een indrukwekkend raderwerk met klokken, kabels, klepels en bellen, waarop niet alleen de verschillende tijdzones van de aarde zijn af te lezen, maar ook de precieze plek van de aarde in het zonnestelsel, want erboven bevindt zich een 'complete' sterrenhemel. „Als we weer eens lekker getafeld hebben, dan borrelt zoiets op", grapt Frans.

Zijn Hedwig: „Ik noem het de Droom van Dingemans. Frans kijkt altijd heel scherp. Ziet iets en denkt dan: dát wil ik ook, maar dan nét even anders. De ene keer is het een orgel, de andere keer een carillon. Soms combineert hij verschillende instrumenten. Hij kent bovendien de vaklieden die zoiets kunnen maken. Frans gaat met die mensen praten en dan maken ze het, precies zoals hij 't wil. Dat die ideeën worden gerealiseerd, is een droom."

Het carillon van het astrolabium, een door de klokkengieterij Eysbout uit Asten gegoten glitterwerk, tingelt twintig liedjes, Amerikaanse en vooral Hollandse evergreens. „Amerikanen vinden Holland mooi. Ze hebben vaak een volkomen verkeerd beeld van ons land, zien Holland zoals op de kerstkaarten van Anton Pieck, en vinden onze cultuur interessant. Zelf hebben ze niet zo veel oude cultuur. Bij de HAL willen ze de Nederlandse cultuur opsnuiven."

„Amerikanen vinden een Amerikaans schip niet zo spannend en dat is ook logisch: als ze met vakantie zijn, willen ze in een andere omgeving zijn dan waarin ze het hele jaar door al verkeren", legt maritiem officier Melchert Baars uit Utrecht mij uit in de ultramoderne machinekamer van de 'Amsterdam', die wordt aangedreven èn bestuurd door twee gigantische wendbare buitenboord-elektromotoren. „Nederlandse passagiers vinden het juist leuk dat er bij de HAL altijd Nederlandse aanspreekpunten zijn."

Dingemans: „Ik denk dat dit de kern is van het succes van de Holland-Amerika Lijn. Bovendien zijn de kwaliteit en de service natuurlijk super-deluxe. Alle hutten bij de HAL, waarvan vele met de weelde van een eigen balkon, zijn minimaal een kwart groter dan op de andere cruiseschepen, de servicestaf uit Indonesië en de Filippijnen is perfect opgeleid en de HAL heeft een *no-tipping policy*: geen fooien, en dat vinden de veelal oudere passagiers plezierig."

Al vanaf het prille begin van de cruisevaart was VDF betrokken bij de inrichting van de HAL-schepen. Toen de Holland-Amerika Lijn, die was voortgekomen uit de Nederlandsch-Amerikaansche Stoomvaart Maatschappij, in 1987 in z'n geheel werd overgenomen door 's werelds grootste cruise-imperium — de Amerikaanse Carnival Corporation met 48 luxe passagierschepen — wilde de directie in Miami dat ook de architect meekwam. De Holland-Amerika Lijn wil nu verjongen en dat is dan ook de belangrijkste opdracht aan Frans Dingemans. De gemiddelde leeftijd van de HAL-passagier ligt tussen de 60 en 70 jaar. Familietrips, waarbij grootouders met hun kleinkinderen een korte cruise maken, zijn in opkomst. Maar de maatschappij wil zich de komende jaren met een serie van nog eens vijf nieuwe schepen vooral richten op een publiek tussen de 45 en 60 jaar. En er komen *gentlemen-hosts*, gastheren waarmee de HAL zich speciaal richt op het toenemende aantal alleenreizende dames.

Vermogen

Per schip heeft Dingemans een vermogen te besteden aan kunst en antiek. Nog zonder het astrolabium, dat ruim een miljoen heeft gekost, werd voor de inrichting van het vlaggenschip 'MS Amsterdam III' bijna zes miljoen gulden voor kunst uitgetrokken.

„Alles op basis van vertrouwen", onthult Dingemans die van de holding in Miami een bijna blanco volmacht heeft voor de inrichting van nieuwe HAL-schepen. „Ik heb geen enkel contract. Nooit gehad ook. Ik spreek de grote lijnen door met de hoogste baas van de Carnival Corporation, Mickey Arison, een van de rijkste mensen ter wereld. Op de Forbes-lijst kan iedereen zien hoeveel miljarden zijn cruiseboedel waard is. Met hem neem ik de inrichting van de schepen door, de ontwerpen en de beoogde aankopen. Veel maritieme kunst uit het verleden van Nederland als zeevarende natie. Dat vinden Amerikanen boeiend. Het is zo gegroeid, een kwestie van wederzijds vertrouwen."

Het grote theater aan boord van de Amsterdam is volgens Dingemans van „absoluut wereldniveau". Frans ploft neer in een van de kuipstoelen in zijn lege schouwburg. Hij geniet. Kapitale zilveren beelden ondersteunen de balkons van dit intieme huiskamertheater, dat toch aan 800 toeschouwers plaats biedt. „Dit is je reinste Broadway", zucht Dingemans. „Alleen al aan extra voorzieningen voor licht en geluid, plus de installatie van een draaiend podium, hebben we zeventien miljoen dollar uitgegeven. Hightech in een nostalgische verpakking."

Als ik iets roep over een „bonbonnière-sfeer" schiet Dingemans meteen terug: „Klopt. Amerikanen willen glitter. Theater is zien, maar vooral ook gezien worden. Uitbundig en feestelijk, de mensen gaan heel opgedoft uit."

Met een snelheid van 24 knopen (bijna 45 km per uur; je zou achter de Amsterdam kunnen waterskiën) stomen we op naar Port Everglades bij Fort Lauderdale in Florida. Zegt Dingemans, de *bow tie* **al om voor het extravagante State Dinner van de Maidentrip: „Een vlaggenschip moet natuurlijk iets extra's hebben, het moet er alleszins bovenuit steken. Amerikanen willen opsmuk. Veel marmer, dikke tapijten. Grote schilderijen, als het maar rijk oogt. Rijkdom moet je tonen. Ze hebben ook niet, zoals wij, véle weken vakantie per jaar. Maar als ze uit gaan, dan trekken ze ook alle registers open. Voor de nieuwe schepen die in de komende jaren worden gebouwd voor de HAL, zijn eigenlijk alle contracten voor de aankleding al vergeven. Veel kunstenaars werken nu hun dromen uit..."**

Bij een klassiek beeld van Orpheus bovenaan de pluche trap naar het La Fontaine Vijfsterren Restaurant, staan Frans en Hedwig even stil. „Lang nadat ik dit Italiaanse beeld op een veiling had gekocht, bleek dat het was gestolen van een meneer in Wassenaar," zegt Frans. „Brutaalweg uit zijn tuin gejat. De eigenaar had het geld van de verzekering al geïnd, maar hij wilde zijn beeld toch dolgraag terug. Of wij daaraan wilden meewerken. We hebben gezegd: oké, maar dan willen wij er graag kopieën van. Het beeld is geretourneerd en in ruil daarvoor mochten wij er twee kopieën van maken. Weinig mensen weten dat, maar zo is Orpheus aan boord van de Amsterdam gekomen. Zo heeft elk kunstwerk aan boord z'n verhaal."

REISWIJZER

Cruises met het vlaggenschip 'Amsterdam' van de Holland-Amerika Lijn kunnen worden geboekt bij Zeetours, tel. 010-282 3833. Meer informatie over de HAL via www.hollandamerica.com

■ Frans en Hedwig Dingemans: „Vakantie en uitgaan betekenen zien èn gezien worden."

(advertentie)

De mooiste vakantiehuizen
kiest en boekt u vanaf nu online via
www.eurorelais.com
1001 unieke vakantiehuizen in de Benelux, Frankrijk en Engeland
Gids aanvragen? Bel: 040 - 211 01 01

Honden meer dan welkom

„De hond slaapt bij de eigenaar op de kamer. Voor hele grote honden is er overnachtingsruimte in de stallen." Nieuwsgierigheid is de bron van mijn bestaan en als je zo'n passage in een door een vriend aangereikte hotelfolder ziet staan, wil je er meer van weten. Zijn de honden echt zo groot of is het hotel zo klein?

Nou, groot is hostellerie 'Hettenheuvel' in het Gelderse Braamt niet echt. Acht kamers, om precies te zijn, maar die lijken toch ruim genoeg om een redelijk forse viervoeter onderdak te kunnen bieden. Fons en Monique van Rooijen, die de directie over Hettenheuvel voeren, gaan echter van de eigen omstandigheden uit en die behelsen dat ze baas en bazin zijn van twee Iersе wolfshonden. Een groter ras bestaat er niet. Omdat bij mijn binnentreden ook nog enkele andere exemplaren op bezoek zijn, is het een beetje dringen, al verlaat een ander echtpaar met juist weer een klein blaffertje de ruimte.

NICO VAN DER ZWET
SLOTENMAKER

slapen bij...

Volgens Fons van Rooijen zijn er in Nederland zo'n 1500 Iersе wolfshonden waarvan de eigenaren er ook wel eens een paar dagen uit willen. Dat kan dus hier. Je kunt trouwens ook je paard meenemen. Dat gebeurt opmerkelijk vaak. Er zijn stallen en mooie ruiterpaden die precies voor de deur beginnen, al heeft Fons daar wel een beetje moeite voor moeten doen. Een paard dat op stro wil staan moet *f* 25 betalen. Wordt zaagsel geprefereerd dan kost het *f* 35. Er wordt standaard haver, gerst en maïs geboerd en indien u iets anders op het menu wenst kan dat ook geregeld worden.

■ In dit hotel is het een beestenboel. EIGEN FOTO

Onthaasting

Omdat Hettenheuvel een rustpuntje wil zijn, tref ik in de folder ook het modewoord onthaasting aan en in het kader daarvan staat er ook geen televisie op de kamer. Fons haast zich echter daaraan toe te voegen dat wanneer ik toch een verrekijker zou wensen hij dit onmiddellijk in orde kan maken. Ik wandel echter liever en stukje, waarna me wordt verteld dat de hostellerie ook beschikt over een zogenaamde 'natte jassenkamer', waar ik mijn inderdaad licht doorweekte jas op kan hangen. In dit vertrek liggen ook verschillende ruige handdoeken waarmee de honden droog gewreven kunnen worden. De beesten staan hier immers op een belangrijke plaats

Tijdens het diner serveert Monique, die over de pannen gaat, konijnenbout. Want ook diervriendelijkheid moet je niet te ver doorvoeren.

Hostellerie Hettenheuvel, Hooglandseweg 6, Braamt, telefoon 0314-651452. Tweepersoons overnachting f 165.

(advertentie)

FER(RA)RY

Voordelige autoretouren.

Kort retour (max. 5 dagen) beperkte beschikbaarheid	v.a.	f 370,-
Lang retour (6 dagen of meer)	v.a.	f 520,-

Tarieven incl. bestuurder, iedere extra passagier f 70,-.

Ga naar uw reisagent of bel: 0174-315 811
www.stenaline.nl

Stena Line
STENA HSS. HOEK VAN HOLLAND-HARWICH IN 3.40 UUR.

(advertentie)

IJMUIDEN-NEWCASTLE
DAGELIJKS PER CRUISEFERRY

BOEK TOT 1 MAAND VOOR VERTREK EEN SUPERVOORDELIG MINIRETOUR MET 25% KORTING OP HET STANDAARD RETOURTARIEF

VERTREK IJMUIDEN 18.00 UUR, AANKOMST 09.00 UUR
VERTREK NEWCASTLE 17.30 UUR, AANKOMST 09.30 UUR

TEL. 0255 - 53 45 46
WWW.DFDSSEAWAYS.NL

DFDS SEAWAYS
A BETTER WAY OF TRAVELLING